

SPROG & SAMFUND

Nyt fra
Modersmål-Selskabet
33. årgang nr. 4
December 2015

**Indhold: Årboagsmødet 3 · E-bog 6 · Nekrolog 7 · Festskrift 8 · Stride ord 11
En julehistorie 12 · Sprogfolk i tv 13 · Sprogpris 14 · Bogmessen 15 · Invitation 16**

Skred

10 af årbogens skribenter deltog i debatten: Henning Kirk, Irina Bjørnø, Anja Vintov, Robert B. Hansen, Mette Kopp, Carina Heckscher, Bjørn Andersen, Hans Chr. Bjerg, Lasse Rønmo og Gitte Høring.

Nye normer, nye former. Først forsvandt De som tiltaleform, derpå forsvandt efternavnet, og tilbage var „Hej“ med den galliske krammer som bonus. Begrebet høflighed er i skred, men med en usvækket interesse for emnet. Det er blevet bekræftet af den betydelige interesse for årbogen „Tiltaleformer og høflighed“ og af det store antal af årbogens forfattere, der mødte frem til præsentation af bogen i Møstings Hus og deltog i debatten. Henrik Munck refererer fra det livlige arrangement.

Der er også skred i andre begreber. Der er almindelig lede ved overdreven brug af engelske ord i dansk, ikke mindst hos koncerner og reklamefolk. Hvordan vil det gå, når klikesproget hos indvandrergrupper begynder at leve uden for de endnu snævre cirkler? Her er tale om ord og udtryk, der bruges både af indvandrere og etniske danskere i integrerede småsamfund, hvor det er blevet selvfølgelig at bruge afghanske, tyrkiske og arabiske udtryk. Niels Hausgaard og Per Vers var på sporet af den udvikling i deres tv-serie „Rejsende i dansk“, der omtales nærmere inde i bladet. Der kan blive kø til registranten hos Dansk Sprognævn, når „yallah“, „bassa“, „waleo“, „bymaller“ og „habibi“ gør entre i hverdags sproget.

En anden og anderledes foruroligende udvikling er sat i gang af flygtningestrømmen. Den har på kort tid ført til, at helt neutrale ord har fået en farvet bibetydning. På ingen tid har fx et ord som migrant ændret sig til at være nærmest synonym med bekvemmelighedsflygtning. Det er en utiltalende forsimples. I en kompliceret flygtningetid er det vigtigt at bruge ordene præcist i debatten og være på vagt over for ordskred, der er politisk motiveret.

M.B.

SPROG & SAMFUND

er medlemsblad for Modersmål-Selskabet og udsendes i 4 numre årligt.

Oplag: 800 eksemplarer.

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
FOR MODERSMÅL-SELSKABETS MEDIER:
Jørgen Christian Wind Nielsen

REDAKTØR FOR SPROG & SAMFUND:
Michael Blædel
Lyngfeldtsvej 17,
3300 Frederiksværk
tlf. 47 74 62 61
michael@blaedel.dk

LAYOUT:
Martin Sand Pæevatalu

REPRO OG TRYK:
Clausen grafik
ISSN 0108-433 X

Artikler, der offentliggøres i Sprog & Samfund, tegner ikke nødvendigvis Selskabets holdning. Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Modersmål-Selskabet har til formål at virke for bevarelse og udvikling af modersmålet som en grundlæggende forudsætning for dansk kultur og folkestyre. Dette tilstræbes ved:

1. At vække forståelse for betydningen af en klar, udtryksfuld og varieret anvendelse af sproget i tale og skrift – med respekt for dialekterne
2. At formidle kendskab til forskning og uddannelse vedrørende det danske sprog.

Medlemskontingent 250 kr.
(portogebyr – udlandet: 76 kr.)

Giro (netbank: reg.nr. 9570) kt.nr. 667 6901
CVR-nr. 7682-4215
Bank: reg.nr. 7853, kontonr. 103 5729

Hjemmeside: www.modersmaalselskabet.dk
Facebook: Modersmål-Selskabet

MODERSMÅL-SELSKABETS BESTYRELSE:

FORMAND:

Translatør, cand. interpret.
Jørgen Christian Wind Nielsen,
Mylius Erichsens Allé 27, 2900 Hellerup,
tlf. 2035 8675, e-post: jcn@modersmaalselskabet.dk

NÆSTFORMAND:

Cand.oecon. Henrik Munck,
tlf. 4495 2243, e-post: hm@modersmaalselskabet.dk

KASSERER:

Cand.stat. Kirsten Fenger,
Dalgas Have 6, 1. th., 2000 Frederiksberg,
tlf. 4498 1650, e-post: kf@modersmaalselskabet.dk

ØVRIGE BESTYRELSE:

Ph.d. Irina Bjørnø,
tlf. 4038 4284, e-post: belbooks.dk@gmail.com

Kontorassistent Ingrid Carlsen,
e-post: ic@modersmaalselskabet.dk

Mag.art. Adam Hyllested,
e-post: adamh@modersmaalselskabet.dk

Cand.mag. Gerda Thastum Leffers,
tlf. 4585 7644, e-post: gtl@modersmaalselskabet.dk

Seminarielektor Claus Tilling,
tlf. 3828 6648, e-post: ct@modersmaalselskabet.dk

Cand.mag. Ulla Susanne Weinreich,
tlf. 2386 3345, e-post: usw@modersmaalselskabet.dk

SUPPLEANTER TIL BESTYRELSEN:

Lektor Niels Bjerring
tlf. 3871 1790

Lektor Mette Bjørnvig Kaufmann,
e-post: mbk@modersmaalselskabet.dk

Adresseændringer bedes meddelt til sekretariatet.

MODERSMÅL-SELSKABETS SEKRETARIAT:

Pia Wind
tlf. 2028 8609, e-post: sek@modersmaalselskabet.dk

Værdig afløser efterlyses for det afskaffede De

Henrik Munck refererer fra et livligt årbogsmøde med ti deltagende årbogsskribenter

Efter 60 års sprogkamp har tiltaleformen DU næsten fortrængt det danske DE, men det har hos mange efterladt en usikkerhed og et behov for fortsat at kunne vise høflig afstand og respekt. *Dronning Margrethe* illustrerede det på værdig vis, da en ung journalist ved pressekonferencen forud for hendes 75 års fødselsdag i foråret kom for skade at sige DU til Majestæten, der spontant svarede: – *Vi har vist ikke gået i skole sammen!*

Andre lande og kulturer har bevaret variationer i tiltaler og omgangsformer. Hilseformer gennem verbal tiltale og kropslig kontakt har til alle tider været af afgørende betydning i mødet mellem mennesker.

I Modersmål-Selskabets årbog 2015 om *Hilseformer & høflighed* er det lykkedes på blot 160 sider med et forord og 14 forfatterindlæg at give en alsidig belysning af temaet. Den efterlader derfor et håb om at kunne bruges som oplæg til en nødvendig debat om de aktuelle danske tiltaleformer. Bidrager dus-kulturen til, at vi i vor ligestillings-iver har glemt den naturlige respekt og høflighed?

Modersmål-Selskabet fastholder traditionen med at præsentere sin årbog på et møde så nær

Selskabets fødselsdag den 27. november som muligt, selv om det ofte har budt på vejrsmæssige udfordringer. I år havde man valgt den 30. november, hvilket var heldigt, fordi *Gorm* derved nåede at storme forbi natten forinden, så man ikke som for to år siden blev tvunget af stormen *Bodil* til at aflyse.

Claus Tilling styrede debatten.

Bjørn Andersen: Det harmer mig, at vejrværterne siger du til seerne.

Henning Kirk: Det er af afgørende betydning, at lægen med øjenkontakt tager patienten i hånden.

Mødesalen i Møstings Hus bag Frederiksberg Rådhus var fyldt, da næstformand *Henrik Munck* bød velkommen og mindede om, at Modersmål-Selskabet siden sin stiftelse i 1979 havde udsendt sin årbog hvert år, så årets årbog *Hilseformer & høflighed* var den 36. årbog. Ikke færre end 10 af årbogens 14 skribenter var til stede ved årbogsmødet, som derved blev et mini-BogForum med adgang til at møde forfatterne, der hver fik 5 minutter til at kommentere egne bidrag. Til stede var også Årbogsudvalgets 96-årige formand *Gerda Leffers*, der har skrevet årbogens forord, mens mangeårige

medlem af Årbogsudvalget *Claus Tilling* traditionen tro ledede årbogspræsentationen.

Journalist, cand.mag. *Bjørn Andersen* hilste Modersmål-Selskabets initiativ til årets tema velkomment. Han bidrager selv med årbogens fyldigste bidrag med titlen *Du og De*, hvori han gennemgår historikken bag, hvad han selv kalder „en af Danmarks historiens største sprogkampe“. Det begyndte i 1956, da der stiftedes en socialdemokratisk forening til fremme af brugen af tiltaleformen du. *Bjørn Andersen* skrev i 2012 en sprogvidenskabelig specialeafhandling om danskernes brug af du og De. Den blev i 2014

Hvornår var det nu det var?

Årets timekonkurrence på BogForum havde som tema „Dansk i tusind år“, idet man skulle sætte følgende seks sproglige højdepunkter i historisk rækkefølge med 1-6, hvor 1 er det ældste:

a) H.C. Andersens berømte eventyr; b) Leonora Christinas Jammersminde; c) Retskrivningsreform (indfører bolle-å); d) Jyske lov („Med lov skal land bygges“); e) Ludvig Holbergs mange komedier; f) Gorm og Harald Blåtands Jellingestene. Læserne af Sprog & Samfund har også chancen for at deltage i konkurrencen, hvis de inden 31. december 2015 sætter bogstaverne a-f i historisk rækkefølge og sender løsningen enten som e-post til hm@modersmaalselskabet.dk eller som brev (A-post 10 kr.) til Henrik Munck, Farumgårds Alle 3, 3520. Blandt de rigtige løsninger trækkes lod om „Dansk i tusind år“ som e-bog eller trykt bog.

Mette Kopp: Det tager fire sekunder at afgøre, om vi kan lide et andet menneske eller ej.

fulgt op af den 423 sider store bog *Høflighed uden grænser* indeholdende en omfattende dokumentation samt kendte og ukendte danskeres erindringer og meninger. Selv betegner Bjørn Andersen danskerne som Europas mest uhøflige folk og ser en sammenhæng med den manglende variation i tiltaleformerne, og det harmer ham, at fx vejrværterne siger du til seerne.

Aldringsforskeren Henning Kirk fortalte ud fra egne erfaringer om betydningen af, at lægen efter at have læst journalen sætter sig på sengekanten og med øjenkontakt tager patienten i hånden og samtidig med samtalen får en umiddelbar fornemmelse af patientens tilstand, således som det også er tilfældet ved den efterhånden sjældne kliniske undersøgelse.

Lasse Rønnoe fortalte, hvordan han som konsulent kunne aflæse arbejdsmiljøet gennem arbejdspladsens omgangsformer mellem ledelsen og medarbejderne indbyrdes, mens Robert B. Hansen som sognepræst oplevede menighedens usikkerhed i valg af tiltaleform til præsten. Forfatterne Mette Kopp og Irina Bjørnø gav eksempler på forskelle i mødet mellem udenlandske og danske hilseformer, og militærhistorikeren Hans Chr. Bjerg takkede for opfordringen til at skrive om de

Carina Heckscher fik forsamlingen op at stå, så alle kunne hilse på hinanden.

militære hilseformer, hvor honnør signalerede den våbenløse respekt.

Som forfatter til årbogens sidste artikel om „Et håndtryk – en verden af muligheder“ afsluttede Carina Heckscher årbogsgennemgangen med som praktisk øvelse at få forsamlingen til at rejse sig og give hånd til sidemændene ligesom ved en katolsk gudstjeneste. Det var hendes anbefaling til receptionsoptreden, som umiddelbart efter blev omsat til praksis. Mødet sluttede med servering af lagkage symbolsk formet som en bog med blå omslag og et indbydende indhold skyllet ned med mousserende vin, hvor forfattere og mødedeltagere fik lejlighed til at mødes og købe bøger til „messepriser“.

Efter debatten var der lagkage med høflig glasur.

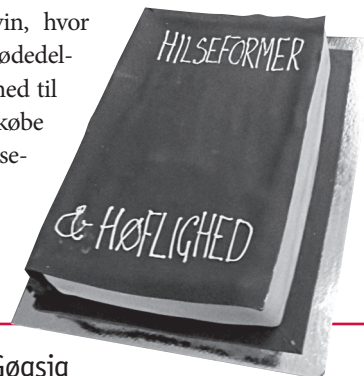

Foto: Kaj Gøgsig

Hvordan lugter en e-bog?

AF JØRGEN CHR. WIND NIELSEN

„Vil du anmelde min nye bog“?, spurgte min branche-kollega gennem mange år, Torben Christiansen, mig. „Ja, det vil jeg gerne“. Torben ville få den sendt snarest. Og så modtog jeg en e-mail med et link til et anmeldereksemplar af „Badebilletter, æg og langgabere“.

Jeg har naturligvis bladet i mange elektroniske magasiner gennem årene, men faktisk er det min første rigtige e-bog. Indtil nu har jeg været en papirbogsmand i en sådan grad, at jeg snart ikke kan finde plads til flere, for man smider jo ikke bøger ud. Måske er det på tide at blive en e-bogsmand, alene med det formål at få plads til flere bøger.

Det kræver it-kundskaber. En rigtig e-reader eller en e-bogslæser har jeg ikke, men en god bærbar har jeg. Jeg er ikke en Apple-, iPad- eller iPhone-mand, men en Samsung-mand. „Bemærk, at visse avancerede e-bøger kun kan læses på iPad/iPhone“, som der står i download-vejledningen. OK, det er noteret. Men så er det ikke relevant for mig.

På det medfølgende link i e-mailen finder jeg et ordrenummer, samt udgivelsesdatoen den 22. juni 2015. Jeg får at vide, at e-bogen skal hentes via linket inden for 30 dage, og at e-bogen er digitalt vandmærket med min e-mailadresse, men at den ikke er DRM-beskyttet. „Digitalt vandmærket!“. Og hvad betyder DRM?

Nå, men ned skal den, og altså inden min sommerferie. Jeg får også at vide, at „E-bøger kan læses på en e-bogslæser eller af læseprogrammer til hhv. PDF-filer og ePub-filer, afhængig af hvilken type e-bogen er. Adobe Digital Editions kan læse begge typer filer.“ Herefter følger et link til at downloade Adobe Digital Editions. Jeg ved jo ikke, hvilken type e-bogen er, så det gør jeg. Men det er ikke slut endnu. „Lydbøger leveres som en zip-fil indeholdende vandmærkede mp3-filer, som kan afspilles af programmer såsom Windows Media Player eller Winamp. Zip-filen kan pakkes ud af eksempelvis det indbyggede udpakningsprogram i Windows/Mac eller af WinRar.“ Så blev jeg så klog. E-mailen kan ikke besvares. I stedet kan jeg kontakte forlaget for nærmere information om udgivelsen, hvis jeg har brug for det. Hjemkommet fra sommerferie og efter at have konsulteret en anden kollega, er jeg klar og får installeret e-bogen i mit nye e-bogsbibliotek.

Men hvad er „Badebilletter, æg og langgabere“?
arnoldbusck.dk skriver blandt andet:

Slang er sprog, der smider jakken, spytter i næverne – og går i arbejde. Her er sproget på den store klinge, klar til at pumpe jern og uddele ostemadder. Brug denne slangordbog om sport og spil, og undgå at blive kørt over sprogligt. Om forfatteren: Torben

Læs mere

<http://www.arnoldbusck.dk/boeger/ordboeger-og-skoleboeger/badebilletter-aeg-og-langgabere>
<http://www.bog-ide.dk/andre-boeger/torben-christiansen/badebilletter,-aeg-og-langgabere/p-345678/#!345679>
<http://www.sprogforum.dk/?s=Torben+Christiansen>
<http://stiften.dk/foto/damebajer-grisepas-og-hoensepind-her-er-forklaringen-bag-15-bizarresportsudtryk#slide-1>
<http://issuu.com/bogrobotten/docs/badebilletter-aeg-og-langgabere-23618>
<http://www.dr.dk/p1/p1-eftermiddag/p1-eftermiddag-2015-06-25/>
<http://www.dr.dk/nyheder/kultur/sportskommentatorerne-saadan-bruger-vi-sportsslang>
<http://politiken.dk/kultur/boger/ECE2729916/slang-ekspert-opdager-et-vist-sprogligt-overlap-mellem-sex-og-sport/>
<http://sproget.dk/nyheder/ny-e-slangordbog-om-sport-og-spil>
<http://www.lokalavisen-vanlose.dk/index.php/11-kultur/734-sprogets-store-slang-taemmer>
<http://www.plusbog.dk/badebilletter-aeg-og-langgabere-torben-christiansen-9788793163096/>

Christiansen er forfatter til Slang-ordbogen (app), der bygger på 10 års indsamling af slang og dagligsprog. Han har en baggrund som cand.mag. i dansk og lingvistik, forlagsredaktør, ordbogsredaktør m.m. Har bl.a. arbejdet for Munksgaard, Gyldendal og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Har altid øjne og ører åbne og blokken klar.

bog-ide.dk har samme beskrivelse og tilføjer en downloadvejledning som i den e-mail, jeg modtog.

sprogforum.dk har en udførlig anmeldelse, bl.a.: Ny slangordbog om sport og spil. På førstepladsen over flest slangord kommer fodbold (fx sparke bolden ud af kommunen), på andenpladsen cykling (fx faldhat) efterfulgt af håndbold (fx hunbold). Opslag i ordbogen fortæller, at ballonforsvar betyder forsvarsspil med

mange høje returneringer (ballonbolde). En badebillet er et rødt kort, der markerer udvisning.

stiften.dk taler om bizarre sportsudtryk, på issuu.com, hvor man også efterhånden kan finde nogle af Modersmål-Selskabets udgivelser, kan man blade i bogen, DR P1 rapporterer live, dr.dk

har en større reportage, politiken.dk mener at der er en sammenhæng mellem sport og sex, sproget.dk bringer korte citater fra bogen, lokalavisen-vanlose.dk har en flot, flot reportage om forfatteren, og plusbog.dk gør udtrykkeligt opmærksom på at der her er tale om en e-bog.

For min kone er lugten af en bog et uomgængeligt aspekt ved kvaliteten. Men hvordan lugter en e-bog? Prøv selv, og læs mere om bogen på de mange links.

Niels Jørgen Ebbensgaard

AF HENRIK MUNCK

Tidligere bestyrelsesmedlem og kasserer i Modersmål-Selskabet Niels Jørgen Ebbensgaard døde den 31. oktober 2015, 84 år gammel. Niels Jørgen efterfulgte i 2003 Gerda Møller som kasserer. De følgende fire år varetog han hvervet nidkært og effektivt, og han fortsatte som trofast medlem af Selskabet resten af livet. Blandt hans sidste handlinger var med begejstring at læse årbogen „Hilseformer & høflighed“, bestille ekstra eksemplarer til datter og barnebarn samt forny sit medlemskab. Ved sit valg til bestyrelsen præsenterede Niels Jørgen sig i Sprog & Samfund ved at fortælle, at han var født ved Storåens udmunding i Vemb, hvor hans modersmål var jydsk – med d – få mil fra professor Peter Skautrups hjemegn. Kaj Munk i Vedersø Kirke hørte til hans barndomserindringer. Bolle-ået blev dansk, da han var til studentereksamen i Struer – og det blev hans efternavn aldrig glad for! Efter studentereksamen studerede han økonomi ved Aarhus Universitet og var formand for studenterrådet, inden

han blev cand.oecon. i 1956. Efter militærtjenesten mødte han på Askov Højskole sin livsledsager Kirsten Ebbensgaard. Ved generalforsamlingen i 2003 blev Niels Jørgen indvalgt i bestyrelsen efter at havde været dirigent på generalforsamlingen. I 2004 opfordrede han sin studiekammerat cand.oecon. Henrik Munck til at være dirigent, hvorefter der overgik ham samme skæbne. Niels Jørgen dyrkede sin aktive sproginteresse gennem bl.a. Foreningen Norden og Grænseforeningen, ligesom han lærte sig russisk som pensionist. Livet igennem var han igangsat, og mange vil mindes hans klare tydelige røst, når han med iver forfægtede sine *synspunkter*. Æret være hans minde.

Festskrift til Sabine Kirschmeier-Andersen

AF CLAUS TILLING

Da den første direktør for Dansk Sprognævn, Sabine Kirschmeier-Andersen (nu uden Andersen) fyldte 60 år den 3. oktober i år, udgav Sprognævnet et festskrift i dagens anledning, et digert værk med 21 veloplagte artikler fra fagfæller og kolleger indledt med en omfattende gratulationsliste. Efter god skik fra Sprognævnet er artiklerne fagfællebedømt og står altså til troende.

Sabine Kirschmeier (herefter Sabine) er født i Tyskland men kom til Danmark som 9-årig og skulle lære dansk fra grunden. Det har været med til at gøre hende stærkt sprogbevidst. Ved Københavns Universitet har hun som forsker arbejdet for at dansk sprog ikke bliver oversat i den teknologiske udvikling. Hun har været leder af Institut for Datalingvistik på CBS (engang Handelshøjskolen) og har nu i 9 år været direktør for Sprognævnet.

Redaktørerne har valgt skribenter der har beskæftiget sig med de mange sproglige områder der ligger som opgaver for Sprognævnet, og som kan relateres til Sabines interesser og virke.

Jeg skal ikke forsøge mig med en omtale af samtlige artikler – der står i alfabetisk orden, min faglige viden er begrænset og min forståelse ligeledes.

Margrethe Heidemann Andersen skriver om Særskrivningsfejl i de nye medier og i skolen. Om hvordan unge opfatter stavfejl: de er stadig ikke accepteret af de unge i almindelighed. Der er flere særskrivningsfejl (sær skrivning) i de nye medier og jo flere jo yngre skribenterne er.

Hvis man elsker kommadebat, er der et langt og meget grundigt indlæg om startkommaets placering i henhold til Retskrivningsordbogen (RO) § 50 (1) og (3). Det er altså om det der andetsteds kaldes det grammatiske komma og ikke en diskussion for eller imod startkomma. Hvordan forstås det at der skal sættes komma (§ 50(1)) når en præposition eller en ordforbindelse der bruges som præposition, hører nøje sammen med en efterfølgende ledsætning? Så skal der sættes komma foran præpositionen. Med et eksempel fra RO: Han blev meget ivrig, efter at du var gået. (Men: Han blev meget ivrig efter, at du

skulle gå). Læs selv diskussionen af hvornår leddet foran ledsætningen har en tydelig status som enten led i oversætningen eller tilknyttet ledsætningen. Artiklen er en trøst eller vejledning for den som vil sætte komma efter reglerne, men selv de rutinerede skribenter og kommavejledere Christian Becker-Christensen og Jørgen Schack har forståelse for den enkelte sprogbrugers sprogfornemmelse.

Lotte Weilgaard Christensens artikel: Den teknologiske værktøjskasse set ud fra forskellige målgruppers behov, rummer en hyldest til Sabine Kirschmeier for hendes forskning inden for terminologiske undersøgelser ved anvendelse af den såkaldte Pronominelle Metode hvor verbers valensmønstre bliver inddraget til at sikre valide oversættelser til dansk. Artiklen dokumenterer behovet for en veludviklet termbase for forskellige målgrupper. Som god illustration redegøres der for problemet med at det gule sygesikringsbevis nu skal kaldes sundhedskort, mens det blå sygesikringsbevis nu er eneindehaver af betegnelsen sygesikringskort. Artiklen er klart skrevet, men nok mest for fagfolk.

Hvad blev der af Adjektanalysen? spørger Niels Davidsen-Nielsen, der var formand for Sprognævnet da Sabine blev direktør. En hyldest og en tak til Sabine for den tid hvor nævnet skiftede struktur, og hvor Sabine overtog en god del af de opgaver formanden hidtil havde haft. Sabine har bl.a. arbejdet med valens, og det er det artiklen handler om. Om distinktionen mellem valensbundne elementer og såkaldte adjekter. I den traditionelle grammatik opereres der med en række sætningsled foruden subjekt og objekt. Leddene defineres ganske vagt med en blanding af semantiske og pragmatiske træk. Måske kunne man analysere disse adjekter som forskellige manifestationer af samme sætningsled?

Philip Diderichsen, Anna Sofie Hartling, Anne Kjærgaard & Anna Kristiansen skriver om Sprognævnets nye hjemmeside: Retskrivningsordbøger gennem historien (rohist.dsn.dk) hvor man kan følge den ortografiske linje ordene har fulgt fra 1872

til i dag, eksemplificeret ved ordet linje. Artiklen handler om den proces og de ord der i årevis har kørt som debat især i avisernes læserbreve og som af folk som flest med rette regnes for Sprognævnets vigtigste opgave, nemlig at fastlægge den rette stavemåde og udgive en retskrivningsordbog. Man ser den ideelle tretrinsrute: et ord lægger ud med én stavemåde, hvorefter valgfrihed mellem den gamle form og en ny form indføres, og den nye form til sidst bliver den eneste korrekte form, fx 1946 Milieu, RO 1955 milieu/miljø, 1996, 2003, 2012 miljø.

Gennem spørgetelefonen får Sprognævnet adgang til hvad der rører sig blandt også de gode og sikre sprogbrugere, og kan benytte sig af det pædagogiske retskrivningsprincip hvor en form ændres for at gøre det lettere for folk at stave. Langt de fleste ord ændrer dog ikke staveform. Siden 1955 har knap 3% af ordene fået ændret eller tilføjet en stavemåde.

Frans Gregersen, der er leder af Københavns Universitets Center for Sociolingvistiske Sprogforandringsstudier, skriver under overskriften "Hvad er forudsætningerne for en (u)mulig retskrivningsreform". Artiklen rummer en meget omfattende og meget radikal diskussion om muligheden for at ændre dansk retskrivning så den kom til at nærme sig talesproget. Frans Gregersen citerer og diskuterer Sprognævnets lovgrundlag. Problemet består i at Sprognævnet umuligt kan have til opgave at følge det danske sprogs udvikling; han erklærer højtideligt denne opgave for umulig.

På et par sider redegør Gregersen for omfattende forslag til ændring af retskrivningen fx ved at bryde det morfematiske princip (sagde>sa). Han tror ikke det bliver til noget, men det skal ikke skjules at der er krisetegn i det nuværende system. Artiklen er provokerende og skarpsindig, en af de artikler man har lyst til at citere omfattende.

Tidligere sprognævnetsformand Erik Hansens lille artikel tager udgangspunkt i dagligdags vendinger af typen: Vi drak to flasker mens vi ventede; betydning: flasker står for indholdet. Erik Hansen er

eksemplernes mester, og han øser af forrådet hvor beholderens indhold er udeladt (elliptisk), men betydningen forstås af kontekst eller situation. Der er også gode eksempler fra mål og vægt. Opdag selv eksempler i din hverdag. Et historisk, lidt kuriøst eksempel: På dammen fjerne vogter går – betyder dæmningen, ikke vandet der er inddæmmet. – Flaget er oppe for at fejre Sabine.

Henrik Galberg Jacobsen giver os en redigeret udgave af sin afskedsforelæsning på SDU i november 2014: Hvad vi dog slås om. Sprogkamp(e) i Danmark i 350 år. Der har været stridigheder, ligefrem krige, i slutningen af 1600-tallet og i 1740'erne hvor man skændtes om hovedprincipperne for ordenes retskrivning. Skulle man skrive og stave som man talte, altså lydret, eller som de skrivevante plejede at gøre. Vi genkender problemstillingen.

I ny tid har vi haft kommakrigen som Galberg selv var helt centralt placeret i, og Mayonnaisekrigen i 1985. Afskaffelsen af de store bogstaver i substantiver var det store nummer i 1948, en antitysk bestræbelse. Det var også der vi fik bolle-å og fællesformerne kunne, skulle og ville.

I sin indholdsmættede artikel stilberetter Galberg også om Domænekrigen: Brug dansk! og Fremmedordskrigen: Brug danske ord! Det kalder vi purisme – eller sprogrensning. Kancellisprogskrigen: Brug klarsprog! og endelig Udtalekrigen: Tal tydeligt/tal naturligt! Peder Skyum-Nielsen har skrevet om stavelseskannibalisme, og Julie Fabricius har netop i år fået modersmålsprisen for sin kamp mod kunstig udtale i medierne. Alle områderne behandler Galberg klart og præcist.

Anna Kjærgaard skriver om det arbejde der har spillet en betydelig sprogpolitisk rolle i Danmark i de sidste årtier, nemlig det at gøre tekster fra offentlige og private organisationer lettere at forstå for borgere og kunder og skrive tekster der ved at fremstå mere imødekomende ændrer modtagerens holdninger til tekst og afsender. Det synlige ideal er klarsprog. Til sidst den klædelige tvivl: Læser folk rent faktisk teksterne?

Jørn Lund, nuværende formand for Sprognævnet, skriver til Sabine om det nordiske sprogsamarbejde som hun ved sin tiltræden som direktør for Dansk Sprognævn nu er placeret i. Lund giver hvad han kalder en øjenvidneskildring med en personlig vinkling af samarbejdet gennem hovedparten af de år det har eksisteret under Nordisk Ministerråd. Vi får en levende beskrivelse af nordiske sprogfolk og deres holdninger til muligheder for nærmere samarbejde og fælles adfærd. Sprogpolitisk ser Jørn Lund at der i stigende grad må argumenteres og arbejdes for at videreføre og udbygge nordisk samarbejde, bedst ud fra et synkront synspunkt, altså med nutidens nyttehensyn. I globaliseringens tidsalder er regionerne blevet vigtigere end de var før. Læs artiklen som en festtale fra formanden til direktøren; epideiktik af høj kvalitet.

Bodil Nistrup Madsen og Hanne Erdman Thomsen fra CBS viser under overskriften Fra tekst til struktureret viden, at der er behov for en dansk term- og vidensbank. Der findes allerede ressourcer for alment dansk, men der mangler en stærk vidensressource for fagsprog. Det arbejder de på, og de demonstrerer arbejdet med korpusopbygning og -behandling.

Dansk Sprognævn og Danmarks Radio. Mastodonterne i normeringen af „det danske sprog“. Sociolingvisten Jacob Thøgersen diskuterer forskellen mellem DSN's og DR's rolle som normgivende institutioner. Teoretisk skal der skelnes mellem normdefinering (DSN) og normspredning (DR). Sproglig normering er i dag et politisk pålagt krav der stilles til DR i den såkaldte public-service-kontrakt. „DR skal lægge særlig vægt på dansk sprog og aktivt medvirke til at bevare og udvikle det danske sprog, så lyttere, seere og brugere oplever et korrekt og forståeligt dansk“. Der findes ingen officielt set „korrekt“ form af det danske talesprog. Men DR er forpligtet ved at give normer ved sit eksempel. Herefter er der åbent for politisk slagsmål. Thøgersen viser at der forudsættes eksistensen af „det danske sprog“. Heraf følger tre fejlagtige, omend politisk-retorisk

effektive, antagelser: dansks homogenitet, dansks afgrænselighed og eksklusiviteten i 'det' danske sprog i stedet for 'de' danske sprog. Vi opretholder ideologien om et standardsprog, men hvorfor? Det hører med til at være fuldgældig samfundsborger at vide at der er et bedste dansk.

Vi har brug for norminstitutionerne. Der er brug for at Sprognævnet oplyser befolkning og folketing om hvilke normeringskrav der er meningsfulde, og hvilke der er lingvistisk nonsens. Dansk er et sprog fuldt af variation.

Ole Tøgeby: En drøm om ideologisk valens. For 7-800 år siden kunne man sige Drømte mig en drøm i nat, hvor det nu hedder Jeg drømte en drøm i nat. Tøgeby vil søge at give en forklaring på hvordan sproget på 1000 år kan ændre sig på denne måde. Et skarpsindigt notationssystem viser at den samme sætning kan analyseres så der angives den syntaktiske struktur og de semantiske roller. Det kræver opmærksomhed at vænne sig til notationssystemet, men Tøgeby lykkes med sin forklaring.

Festskriftet er egnet til at blive læst i små bidder. Der er solid sproglig faglighed bag artiklerne, og hver af dem indbyder til overvejelser over normeringsspørgsmål og Sprognævnets mangefacetterede opgave. Der er artikler der kræver kendskab til et særligt fagsprog hos læseren, ikke mindst artiklerne om sprogteknologi, men der er også artikler rettet mod den almindeligt sproginteresserede læser.

Tillykke med bogen, Sabine Kirschmeier-Andersen, og tillykke med fødselsdagen, Sabine.

Rette ord. Redigeret af Dorthe Duncker, Eva Skafte Jensen og Ole Ravnholt. Dansk Sprognævn skrifter 46. 320 sider. 300 kr. Kan bestilles hos Dansk Sprognævn.

Meteorologens store monolog

AF GITTE HØRNING

I år er det 50 år siden, DR sendte sin første TV AVIS. En ikke-skærmvant Eric Danielsen var speaker på nyhedsudsendelsen, der sluttede således: „Og vi skal se på vejret: Hele landet får byger og køligere vejr.“ To enkle sætninger uden lirumlarum, som afsluttedes af en tredje sætning med seeraktiverende potentiale: „Maksimumtemperaturerne ses på kortet.“ – Værsgo, tjek dem selv!

Siden 1965 er der løbet meget vand i stranden. Men først ved TV 2's fremkomst i 1988 forkastede DR definitivt nyhedsoplæseren som formidler af vejrudsigten og overlod jobbet til en meteorolog. Denne er siden blevet efterfulgt af en række vejrværter, der i eget studie producerer selvstændige udsendelser af varierende længde. Det påstås, at den danske tv-flade 45 gange i døgnet afbrydes af vejrudsendelser. Disse er blevet en væsentlig parameter i de to hovedkanalers konkurrence om seernes gunst, og såvel DR Vejret som TV 2 Vejret har Facebook-sider, hvor de er i stadig interaktion med seerne.

Den store vejrudsendelse fra DR-byen er program-sat tæt på *prime time*, ugens fire første dage fra 18.55 til 19.05, og den har et seertal på over ½ million. Udsendelsens titel er 'Vores vejr', og alt efter betoning kan titlen opfattes som en understregning af konkurrencen kanalerne imellem. Selv vil DR nok hævde, at de med 'vores vejr' mener danskernes vejr eller snarere det globale vejr, for der er indlagt reportager af både nationalt og internationalt tilsnit.

Traditionelt er vejrudsigten blevet opfattet som en forbrugeroplysning, der muliggør, at man kan tage de nødvendige forholdsregler. Vejret er imidlertid nu opgraderet til at være et studieobjekt i sig selv, hvilket også giver sig udslag i, at 'Vores vejr'-udsendelserne lagres på hjemmesiden op til en måned. Der er tale om en massiv italesættelse af vejret, som kræver rigtig mange ord, eller også må man på en eller anden måde strække de forhåndenværende vendinger lidt. Og her er vi fremme ved grunden til, at vejrudsendelser kan blive emnet for et bidrag til klummen STRIDE ORD: meteorologens store monolog ved 19-tiden er et (ulideligt) overflødighedshorn af dobbelte ordkonstruktioner.

Dobbelt subjekt bruges sædvanligvis, hvis indskudte relativsætninger gør en gentagelse hensigtsmæssig, men denne betingelse er ikke nødvendigvis i spil i vejrudsendelserne, hvor der flittigt 'dobles op' på hver sin side af en lille pause: *Vinden*, ja, *den* er på vej ned ... *Dether solrige vejr*, *det* kan være ... Dobbelt objekt forekommer også: *Skovbrande*, *det* har man hvert år ... Dobbelt stedsadverbialer bruges gennemgående: *Ude ved de østvendte kyster*, ja, *der* mærker vi ... *Inde under skyerne*, så er der ... Endvidere høres dobbelte tidsadverbialer: *Her mandag eftermiddag*, *da* kæmpes der ... *Senere i aften her*, så breder dether regnvejr sig ... Af sjældnere led bruges dobbelte betingelsesadverbialer ganske meget: *Se, når man har sådan et par buldrebasser afet par tyfoner*, så kan det jo nemt tage opmærksomheden ... *Hvis vi lige tager dender med bevægelsen*, så kan vi se ... Afslutningsvist en kombination af dobbelt subjekt og dobbelt betingelsesadverbial: *Når koldfronten*, *den kommer ind*, så kan der være nogle små huller ...

Med udstrakt brug af gestik deklamerer meteorologen, alt imens vedkommende bevæger sig frem og tilbage foran en ti kvadratmeter stor ProShop LED-skærm. Dynamikken indfanges af fire Sony-kameraer, monteret på Ross Furio-robotter. Men hvor skærende er ikke kontrasten mellem den teknologiske blingbling, hvor alt kører på skinner, og så meteorologens sprogkode, der synes rettet til en kerneseer, som at der skal have alt ind med skeer. Hovsa; med fænomenet dobbelt relativpronomen kiggede også DR's legendariske Bamse afslutningsvist ind i vejrstudiet ...

Gitte Hørning er cand.mag. i dansk & moderne og sammenlignende litteraturhistorie. Bidragyder til årbogen "Hilseformer & høflighed".

Om dansk "solo-snak" og "Den lille pige med svovlstikkerne"

AF IRINA BJØRNØ

Efter det sidste møde i Modersmål-Selskabets bestyrelse kørte jeg hjem med S-toget. På hovedbanegården kom tre piger ind i min vogn, muligvis gymnasieelever, og de begyndte at snakke. De talte ikke til hinanden, de snakkede bare „løs“ – nogle gange alle tre på én gang. Og de tog ikke hensyn til de andre passagerer i vognen. Det var ikke en dialog, men en kaotisk udveksling af ord og forskellige udtryk for noget, de lige havde oplevet. Sproget var utydeligt, uden pauser og med masser af bandeord. Men de var meget tilfredse med deres kommunikation. De var glade og naive, og deres snak afspejlede alle de moderne tendenser i det danske samfund – og i det danske sprog.

Ved siden af dem sad en nydelig, yngre mand, som gerne ville læse i sin bog, men det var umuligt for ham. Han virkede træt og distraheret af de tre pigers gentagelser af ord og sætninger. Kliche efter kliche, bandeord efter bandeord for at udtrykke

følelser og danne billeder af fælles „selfie“-oplevelser.

Hvis Aristoteles havde været der, ville han undre sig. Hvad var det, som foregik i S-toget? Det var ikke en dialog. Det var tre „soloer“ på én gang. Samtidig blev der på tv-skærmen vist et debatprogram med Clement. Men samtalen

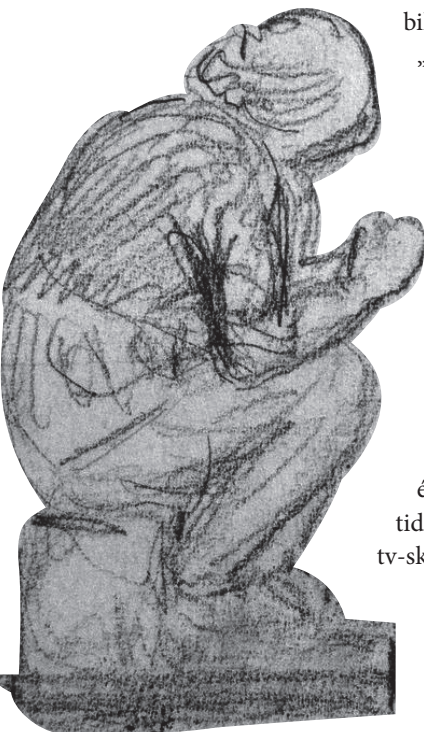
på tv-skærmen var den samme som i S-toget: hurtige spørgsmål, som skud fra en riffel, og endnu hurtigere svar – tit i kor. Der var intet fælles ønske om at udtrykke sandheden eller finde løsningsmodellen. Kommunikationens eneste mål i dette tv-program var at forvirre seerne og holde dem som gidsler – klistrede til skærmen.

I Albertslund forlod pigerne S-toget, og der faldt ro over resten af passagererne. Jeg begyndte at drømme mig væk, og pludselig så jeg et indre billede for mig: pigens med svovlstikkerne, som stod på gaden, hvor alle gik forbi hende uden at kaste hende et eneste venligt blik. Som hun stod der, symboliserede hun for mig det danske sprog – glemt, udnyttet, mishandlet, og uden nogen beskyttelse. Alle gik forbi hende, og de talte alle mulige sprog – men de talte ikke med hende og slet ikke til hende. I min forestilling havde alle så travlt med at finde deres egen identitet og bevare deres egen kultur. Hvad skulle de dog med hende?

H.C. Andersen skrev den smukke historie om den lille, fattige pige med svovlstikkerne, men fattigdom omfatter ikke kun de materielle ting. Der eksisterer også sproglig fattigdom – og fattigdom i kommunikation. Den lille pige med svovlstikkerne er stadig et symbol på noget, som skal beskyttes, og som der skal værnes om.

Grænserne mellem de forskellige lande er ikke kun symbolske. De eksisterer for at beskytte noget, som let kan forsvinde, hvis beboerne ikke vil passe godt på det. Det danske sprog burde beskyttes på samme måde, som det tyske sprog beskyttes i Tyskland, som det svenske sprog beskyttes i Sverige, og som det norske sprog beskyttes i Norge.

Hvis noget skal beskyttes, skal det skrives ind i en lov. Loven er den beskyttende „vagthund“, som værner om dyrebare – tit meget skrøbelige – og umistelige værdier. Det er nu på tide, at vi tager sådan en lovgivning op i Danmark.

Anne-Marie Carl-Nielsen tegnede denne illustration til H.C. Andersens eventyr i 1935.

Sprogquiz

DR har i efteråret sendt to underholdningsprogrammer om sproget

Det kræver et vist mål af anerkendelse, at DR efter uendelige præsentationer af krejlere og kræmmere med guld i muld og hammerslag og selfieværtinder med honningsøde smil og store armbevægelser ad infinitum og efter talløse genudsendelser har fundet et nyt koncept, der nok er antikt i formen, men dog forsøger at være underholdende med sproget som tema. Sprogquizen har løbet her i efteråret i den velkendte opsætning med en vært i midten og et panel med to quizdeltagere til venstre og to til højre.

Der er lånt fra Otto Leisners gamle programmer med at gætte betydning af ældre ord, som dog denne gang kun får et stikord og ikke som dengang tre velformulerede forklaringer til at vildlede. Nyt er til gengæld at skulle gætte årtiet og kronologien for nyere ord, at forklare talemåder ved hjælp af tegninger, og helt glimrende er klip med dialekter, der skal geografisk bestemmes. Her kan man også lære, at plut betyder mudder på lollandsk, men vrøvl på fynsk, og at krysling er lig med tyttebær på himmerlandsk, men desværre ikke etymologisk forklaret. Panelet har bestået af halvkendisser, helst rundet af mediernes indavlskultur, og med kulturministeren i et gæsteindslag, og hele menagen styres af Maria Månson, der ikke har spor imod at være på. Serien er ikke ambitiøs og tydeligvis lavet på et discountbudget, men den kommer forholdsvis adræt rundt i de sproglige genrer, og lidt initiativ til at lege med sproget er ingen skade til i en institution, der skylder så meget på det område.

Rejsende i dansk

Søsterkanalen K har samtidig lanceret en anden form for sprogligt detektivarbejde med to modersmålsprisivindere, Niels Hausgaard og Per Vers, der slentrer rundt og snakker sprog med folk på gaden i programmet „Rejsende i dansk“.

Det handler om sproget, som det tales blandt unge og gamle og med udtryk, der kommenteres og undersøges af de to pilgrimme. Det har sin charme, både i

Maria Månson har bestyret sprogquizen.

uforudsigeligheden og i de to hovedpersoners indbyrdes snak og spørgelyst. Det må have set spinkelt ud på manuskriptplanet, så desto mere ros skal DR have for at have sat det i produktion.

Trods den henkastede struktur er der temaer i de enkelte afsnit: Bandeord, importerede mellemøstlige glosser, og ikke mindst det velkendte emne om sportens klicheer i politikernes sprogbrug, illumineret af Hausgaards ironi og noget kejtede forhold til sport. Men temaet åbnede sig ved rummeligt at pointere, at der i en almindelig samtale er brug for klicheer. De er sprogets pauser i dialogen, de oaser der forhindrer en ordveksling i at blive anspændt, hvis man hvert sekund skulle spekulere på at undgå de tomme sætninger.

Helt anderledes virker selvfølgelig klicheer, når de står mejslet som erklæringer. Dem har der været mange af i fx serien om „Auktionshuset“, hvor foroverbøjede flowser står i kø og præsenteres med tung eftertænksomhed af typen „Om maleriet opnår vurderingen, må tiden vise“, eller „man kender ikke prisen, før det sidste hammerslag“, for slet ikke at tale om „Man kan jo ikke på forhånd vide, om vurderingen holder“.

Her bringes samtalen ikke videre. Den går i stå.

M.B.

Sprogprisen 2015

AF JØRGEN CHRISTIAN WIND NIELSEN

Modersmål-Selskabet er medarrangør af Sprogdagen og Sprogprisen.dk sammen med Dansk Kommunikationsforening, Dansk Sprognævn, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Forbundet Kommunikation og Sprog, kurtstrand.dk, RetorikMagasinet, sproget.dk og kommunikationsvirksomheden Syntaksis. Dommerkomitéen består af journalist Kurt Strand, kurtstrand.dk, formand, teaterinstruktør Peter Langdal, ph.d. i retorik Anne Katrine Lund, AKL Kommunikation, professionel bestyrelsesmedlem Charlotte Sahl-Madsen samt kommunikations- og HR-direktør Søren Espersen, Sampension. Alle meget sprogtkompente personer.

Arrangementet holdes i Kulturstyrelsens lokaler på H.C. Andersens Boulevard i København, den tidligere adresse for også Dansk Sprognævn. På Sprogdagen uddeles priser i forskellige kategorier, i år også en pris uden for kategori. Folketingets og Undervisningsministeriets skolevalg.dk fik prisen som årets bedste hjemmeside-

tekst, i kategorien bedste brev eller e-mail gik prisen til DONG Energy og det satiriske Rokokoposten løb med prisen for bedste tekst i sociale medier. Desuden var der priser uden for de tre kategorier til reklamebureauet Mensch og til Taxamand.dk. Vinderne blev præsenteret af Sprogprisens dommerkomité. Teaterinstruktør Peter Langdal overrakte prisen for bedste hjemmesidetekst til projektleder Christian Juul Lentz fra skolevalg.dk, som han kaldte „genial, underholdende og i den grad oplysende, men frem for alt: dødforførende“. Prisen til DONG Energy blev overrakt af dommerkomitéens formand, journalist Kurt Strand, som roste privatkundedirektør Louise Hahn for et klart sprog og en enkel grafisk fremstilling i et brev om ændring af aftalevilkår. Satiremagasinet Rokokoposten fik prisen i kategorien bedste tekst i sociale medier. Redaktør Zenia Larsen fik den overrakt af kommunikationsrådgiver og retoriker Anne Katrine Lund med ordene „sjældent har vi haft en mere kreativ vinder af

DR's sprogpris

DR's sprogpris, der har været uddelt hvert år siden 1987, tilfaldt i år udenrigskorrespondenten Matilde Kimer, kendt fra TV-Avisens mange reportager, ofte under vanskelige forhold, fra Rusland og Ukraine. DR's sprogredaktør Martin Kristiansen motiverede prisen: „Hvis man nærlytter Matilde Kimers indslag, vil man opdage, at de ofte er fyldt med farver og lugte, ikke kun når hun uden omsvøb beskriver det, hun ser, men også i billedsproget. Storpolitikken får for eksempel krop, når hun beskriver Putins evner til „at massere andre statsledere“ med på et projekt, eller når hun forklarer, at „noget af det, der kildrer Putins blindtarm allermost, det er den der amerikanske arrogance og overdommeradfærd.“

Matilde Kimer er 35 år. Den første modtager af prisen var Ole Emil Riisager.

Kontingent for 2016

– Fornylse af medlemskab

I det brev, der var vedlagt Årbog 2015 med titlen *Hilseformer & høflighed*, udsendt omkring 1. november, var der et afsnit om betaling af kontingent for 2016 – og på brevet var påhæftet et girokort. Vi håber, at du vil forny dit medlemskab og beder dig venligst om **snarest og senest den 31.12.2015 at indbetale kontingentet**, som er 250,- kr. (plus 83,- kr. ved en udlandsadresse). *Husk navn og adresse og gerne e-postadresse også.* Til betaling benyttes girokortet eller netbankoverførsel til Danske Bank, reg. nr. 9570 og konto nr. 667 6901. Også ved overførsel via pengeautomat er det nødvendigt med en afsenderangivelse. De medlemmer, der har indmeldt sig og betalt efter den 1. september 2015, har allerede betalt kontingent for 2016 og skal derfor ikke gøre det igen.

Sprogprisen i denne kategori“. For sin brug af både Facebook, hjemmeside og traditionelle medier fik taxachauffør og journalist Jesper Grunwald overrakt en pris uden for kategori af Søren P. Espensen, kommunikationsdirektør i Sampension: „Modigt, autentisk og sprogligt spillevende“, lød det blandt andet i begrundelsen. Den anden pris uden for kategori blev også overrakt af Søren P. Espensen til reklamebureauet Mensch, hvor direktør Fredrik Preisler tog imod med anerkendelse af vigtigheden af at lave både vedkommende og nødvendige annoncer.

Pers Vers, modtager af Modersmål-Prisen 2014, afsluttede arrangementet med en forrygende koncert, der tog deltagerne med storm.

Sprogdagen og Sprogprisen.dk markeres i anledning af Den Europæiske Sprogdag. Arrangementet er først og fremmest en sjov og charmerende begivenhed, der har til formål at erindre om kvalitet og overskud i danske tekster, også i en erhvervsmæssig eller professionel sammenhæng. Sprogdagen bliver gennemført igen i 2016, torsdag den 6. oktober. Vi håber vi ses.

Bogmessen 2015

„Det er godt, der er nogen, der arbejder for det danske sprog“ (citater af besøgende)

AF INGRID CARLSEN

Modersmål-Selskabets nye stand C2-043 på årets Bogmesse var rammen om debat om det danske sprog, salg af årbøger samt de 289, der deltog i timekonkurrencen om sproglige højdepunkter. Der var 50 vindere, og Selskabet fik 14 nye medlemmer. Mange kommer tilbage år efter år for at prøve konkurrencen og glæder sig til den.

Vi fik besøg af 4 prismodtagere, Asger Bauensbak Jensen i 1984, Niels Brunse i 2012, Søren Ryge i 2013 og Per Vers i 2014. Tre af de 14 forfattere til årbog 2015; „Hilseformer & høflighed“ kom og hilste på os: Irina Bjørnø, Carina Hecksher og Hans Christian Bjerg. Vi fik stor ros for denne bog; „Det er den bedste årbog i 20 år“, lød det fra en læser.

Vores nye betalingsform via mobiltelefonen var stor succes. Over halvdelen af kontingenter og bogsalg foregik på den måde.

MS fik mange påskønnelser for at gøre en indsats for det danske sprog, men også en kritik af vort banner. „Hvilket modersmål?“ „Nu vi er et multietnisk land, ville det hjælpe på forståelsen med et dannebrog på banneret,“ udtalte en besøgende.

Rejsende i rap og dansk, Per Vers nåede også frem til Bogmessen, her støttet af Lars Dannemand og Irina Bjørnø.

Der var meget stor afsætning på den nyreviderede og genoptrykte „Dansk i tusind år“, men rigtig mange gik forgæves efter årbogen fra „Dialekter – sidste udkald“ fra 2002. Stort ønske om genoptryk af denne.

Tak til de flittige, frivillige medhjælpere på MS stand, Lars Dannemand og Verner Bylov.

Besøgende i alt til bogmessen 2015: 29.822.

POST**PP**

DANMARK

Debatmøde om sprogpolitik

Debatmøde om sprogpolitik med kultur- og folkeskoleordfører
Alex Ahrendtsen, MF for DF.

Arrangementet markerer UNESCO's internationale modersmåls-
dag i Danmark. Modersmål-Selskabet er vært.

Hvor: Forbundet Kommunikation og Sprog, Hauser Plads 20. 3.
sal, København

Tid: 22. februar 2016 kl. 17.00-18.30. Der serveres lidt let efter
arrangementet.

For de fleste partier i Folketinget kan interessen for sprogpoli-
tik ligge på et meget lille sted. Interessen begrænser sig groft
sagt til spørgsmålet om valg mellem dansk og engelsk. Dansk
Folkeparti har i årevis været storleverandør af synspunkter og
indspark til en sprogpolitik. Men hvordan ser partiets sproglige
univers egentlig ud? Det har du nu muligheden for at høre og
debattere med kultur- og folkeskoleordfører Alex Ahrendtsen.
Der foreslås følgende tematisering:

Hvordan styrker vi det danske sprog

Nøgleord: Sproglov – Dansk Sprognævn – Sprogteknologi – EU
– Folkeskole – Ungdomsuddannelser – Journalistuddannelser
– Sociale medier – Mobning og hadesprog

Sprog i Danmark

Engelsk i uddannelse og forskning – Engelsk i erhvervslivet –
Indvandrersprog – Modersmålsundervisning – Tolkning indenfor
sundhed og sociale sektor – EU-direktiv om sproglige rettigheder
i straffesager m.v.

Danskernes beherskelse af fremmedsprog

Fremmedsprog i folkeskolen og ungdomsuddannelserne – Frem-
medsprogsuddannelser på universiteterne – Sprog, kultur og
dannelse.

Af hensyn til logistik, pladsforhold og evt. ændring er tilmel-
ding nødvendig. Der er et begrænset antal pladser. Tilmeld dig
til Jørgen Chr. Wind Nielsen, jcn@modersmaalselskabet.dk

Arrangementet er i samarbejde med Forbundet Kommunikation
og Sprog.

AFSENDER
MODERSMÅL-SELKABET
Wind
Mylius Erichsens Allé 27
2900 Hellerup

Retturneres ved varig adresseændring

B